

same žive hrošče. Šaj jih poznate tiste rjave požeruhe, ki se vsako četrto leto prikažejo in objedajo naše hraste, nazadnje pa, kar je. Šel sem v naš gozd. Nesel sem s seboj tri rjuhe in eno vrečo, za pomoč pa še dolgo preklo. Pogrnil sem rjuhe, splezal na hrast, s preklo sem zamahnil po vejah in hrošči so se usuli kakor orehi. Stresel sem jih v vrečo, doma pa vrečo poparil in hrošči so poginili. Nesel sem jih nato k županu in sem dobil zanje 50 par za liter. Vsega skupaj sem zaslužil s hrošči za en klobuk. Tako, vidite, znam. Oče pravijo, da bom pridobiten človek, četudi drugače veliko ne obetam — —.

Kaj se je pa primerilo Tomanovemu Jožu? Prelakomen je bil. Misli je s hrošči obogateti. Ni bil zadovoljen s tistimi hrošči, ki jih je bil natresel: šel je v nedeljo popoldne med krščanskim naukom še na županova dvorišče kopat mrtve hrošče, da bi jih potem še enkrat prodal. Ali dobil ga je županov hlapec in od tistega časa ni smel nič več nositi hroščev. Še tistih mu niso hoteli plačati, kar jih je res sam natresel.

Meni je dala sestra podobico, ker ji nisem ves mesec nič nagajal, brat mi je pa obljubil, da bo gnal enkrat namesto mene krave na vodo. Tako mi je moje premagovanje le nekaj koristilo. Mati so pa rekli: »Pobožnost je za vse dobra.« I ja, pobožnost že!

Radivoj Rehar:

Punčka in račka.

Pravljica.

V veliki in lepi sobi sta stali na hrastovi omari punčka in račka. Punčka je bila iz porcelana, račka pa iz celuloze, a obe sta spadali med najljubše igrčke deklice Vere. Mirno, toda samozavestno sta stali na svojem mestu in zrla z drobcenimi očki doli po mehkih stolicah, lepo pregrnjenih mizah in bogato okrašenih omarah. Le včasih, kadar se je deklici Veri zahotelo, sta morali zapustiti svoje vzvišeno mesto in se napotiti na tla, kjer sta se pridružili celi vrsti drugih punčk, račk, ptičk, žog in podobnih igrčk.

Taki izprehodi so jima zelo ugajali; le žal, da so bili tako redkoštevilni. Kako lepo in veselo je bilo, sukati se po mehkih preprogah, prekopicovati se preko glave in uganjati še druge podobne šale! Še vse bolj veselo pa je bilo, kadar sta šli z deklico na izprehod v lepi in s pisanim cvetjem zasajeni grajski park. Vozili sta se v vozičku z belimi blazinami in šarenimi zavesami, sprehajali se po zeleni travi in mehkem mahu, in račka je tu in tam stopila tudi v ribnik in zaplavalala po srebrni gladini kakor prava pravcata živa račka.

Nič ni torej čudnega, da sta si porcelanasta punčka in celulozna račka od srca želeli, da bi se mogli kdaj tudi sami in brez tuje pomoči gibati, igrati in sprehajati. Te njune želje so bile tako silne in tako vroče, da sta se ljubemu Bogu zasmilili in je v svoji neskončni dobroti sklenil, da jima jih spolni. Naročil je tedaj tistemu angelu, ki je bil angel varuh deklice Vere, naj stopi na zemljo in naj obudi porcelanasto punčko in celulozno račko. In angel je storil, kakor mu je bilo ukazano. Stopil je na zemljo, dotaknil se s svojim prstkom punčke in račke, da sta oživeli, in jima je dejal:

»Po naročilu svojega Gospoda vama dajem življenje; živeli pa bosta samo ponoči! Ko se bo proti jutru oglasil prvi zvon, morata biti vselej spet na svojem vsakdanjem mestu! Če bosta kdaj prekršili ta ukaz, bosta zgubili njegovo milost!«

Tako je dejal angel, razprl perutnice in se spet povrnil k dobremu Bogu.

Punčka in račka sta bili tega neznansko veseli; skočili sta z omare in se napotili po sobi. Tekali in skakali sta po pisanih preprogah, prekopicovali se preko glave in zbijali še druge take in podobne šale. Ko pa je napočil njun čas, sta se spet vrnili na omaro in postali porcelanasta punčka in celulozna račka...

Zgodilo se je pa nekega poletnega večera, da so bila vrata tiste sobe le priprta in ko sta punčka in račka to opazili, sta vsi veseli smuknili na hodnik, s hodnika na verando in ven v grajski park. Kako nebeško lep je bil prizor, ki sta ga tedaj zagledali! Z neba je sijal srebrni mesec in razlival svoje čarobne žarke preko drevja

in cvetja, stezic in gredic in preko kovinasto-gladke površine tihega ribnika...

Punčka in račka sta završili od sreče in veselja in kakor zgubljeni od vse te bajne lepote sta se napotili v čarobno noč. Kakor brez uma sta tekali po belih stezicah in rosnih gredicah ter prispeli naposled tudi do tihega ribnika.

»Čuj,« je dejala tedaj račka punčki, »jaz bom zaplavala po tej lepoti!«

»Kaj pa naj jaz storim?« je vzkliknila punčka.

»Z menoj pojdi!« je odgovorila račka.

»Ne morem!« je potožila punčka.

»Čakaj,« se je domislila račka, »že vem: na hrbet mi boš sedla in jaz bom zaplavala.«

Punčka je storila, kakor ji je račka svetovala, sedla ji je na hrbet in odplavali sta po srebrni, od mesečine obsijani gladini. Joj, to je bilo veselje, tako neizrečeno veselje, da se nikakor nista mogli odločiti za vrnitev.

»Čuj,« je vzkliknila naposled punčka, »čas bo, da se vrneva!«

»Le še malo me pustil!« je dejala račka in se še hitreje zagnala po ribniku.

»Vrniva se,« je zaprosila punčka; »dani se že!« A račka je ni poslušala. In tako se je zgodilo, da se je punčka naposled odločila, da sama odide. Pognala se je v vodo, da bi splavala na breg, a v tistem trenutku se je oglasil v vasi prvi zvon — in punčka je postala spet porcelanasta. Pogreznila se je v vodo in obležala na dnu... Račko pa, ki je bila iz celuloze, je odnesla voda čez jez pod mlinska kolesa, ki so jo na drobne kosce razbila...

Tako se je bila nad obema žalostno spolnila za prestopek napovedana kazen.

Maksimov:

Ceni pastir.

*Komaj prvi zor napoči,
petelinček z grede skoči,
putke svoje prebudi,
poje jim: kikiriki!*

*Prebudi iz sanj se ptička,
skoči urno iz grmička,
pesem jutranjo žgoli,
z roso zmiva si oči.*

*Žive vse so že dobrave,
ptički pojejo pozdrave,
kličejo: čri-čri-čri-čri —
kje si zopet, deček ti?*

*Deček v postelji še spava,
tožno v hlevu moka krava,
na pastirja se jezi,
ker najlepši čas prespi.*